

De beste concurrentiepositie

Bevoordeling van zwenk- en struisgrassen

Alle plantensoorten, dus ook grassen, hebben strategieën ontwikkeld om te kunnen overleven. Sommige soorten vermenigvuldigen zich om als soort te overleven bij regelmatige verstoring, terwijl andere soorten zich hebben gehard om omgevingsstress te kunnen overleven. Wanneer stress en verstoring geen al te extreme vormen aannemen kunnen plantensoorten gaan concurreren ten koste van andere soorten. In de natuur geldt slechts het recht van de sterkste. Dit artikel gaat in op de bevoordeling van zwenk- en struisgrassen door gebruik te maken van hun natuurlijke eigenschappen.

Auteur: Henry C. Bechelet B.Sc. (Hons) MBPR

Dat een grote dominantie van struis- en zwenkgrassen goede greens oplevert, is een bekend feit. Om de fijnere grassen in de green de overhand te laten krijgen, moeten we ervoor zorgen dat ze in een goede conditie zijn. Dit kunnen we bereiken door het creëren van omgevingscondities die het best aansluiten bij hun concurrentie-eigenschappen. Om een duurzame wijziging in de soortensamenstelling van de zode te verkrijgen moeten de specifieke omstandigheden voor de gewenste soorten optimaal zijn. Het is niet voldoende het beheer alleen te richten op verwijdering van de ongewenste soorten. Te grote stress schaadt niet alleen de ongewenste, maar ook de gewenste soorten. Om de fijnere soorten te bevoordelen moet gebruik worden gemaakt van hun eigen sterke punten.

Slagveld

Het artikel 'Changing the Nature of your Greens' op de website www.stri.co.uk gaat dieper in op de strategieën van planten. Samenvattend komt het artikel erop neer dat concurrentie tussen planten bestaat uit het monopoliseren van de hulpbronnen uit de groeiomgeving ten koste van andere planten. Het artikel beschrijft het gevecht om licht, voeding, water en ruimte. Een dichte zode kan een soort in staat stellen andere planten compleet te overvleugelen. De concurrentie-eigenschappen kunnen bepaalde soorten in het voordeel brengen, dit geldt ook voor hun groei-eigenschappen. Als beheerders hoeven we alleen maar het juiste 'slagveld' voor het domineren van de fijnere grassen te scheppen.

Concurrentie-eigenschappen

De verschillende fijnere sportveldgrassen hebben elk hun eigen strategie ontwikkeld om te overleven en zich voort te planten. Straatgras weelderig groeien in een sterk verstoorde omgeving en kan leeggevallen plekken in snel tempo bevolken en zich snel vermeerderen terwijl het eigenlijk geen echt concurrerend vermogen heeft. In stabiele omgevingen kan straatgras echter moeilijk domineren. Gewoon struisgras rood zwenkgras hebben vergelijkbare eigenschappen, maar kunnen beter overleven in situaties met lichte stress en verstoring. Ze zijn zulke omgevingen meer concurrerend dan straatgras. Een zode met puur struis- en zwenkgras ontwikkelt van nature een dichte grasmat en heeft een grote worteldiepte en kan invasie van andere soorten goed weerstaan.

Matig de druk

Concurrentie treedt pas op als de omgeving relatief stabiel en rustig is geworden. Teveel verstoring en stress hindert de plant bij het inzetten van het concurrerende vermogen. Het beheer van de groeiomgeving moet er op zijn gericht dat de fijnere grassen hun specifieke concurrentievermogen ten volle kunnen ontplooiën. Helaas kan er van een goede concurrentie nauwelijks sprake zijn in de intensief beheerde en gestresste zode die wij op golfbanen aantreffen. Het gras wordt constant blootgesteld aan maaien, beluchten en bespelen. De verstoring speelt hier de grootste rol zodat straatgras zich kan vestigen ten koste van de fijnere grassen. De soorten onkruiden die verschijnen worden bepaald door de constante fysieke schade aan de zode. Om de fijnere grassen te bevoordelen moeten we de druk *verlichten* om de concurrentie weer de ruimte te geven.

Concurrerende omgeving

Als we de gewenste fijnere grassen in onze greens alle kansen willen geven moeten we de hulp van de natuur meer leren waarderen. We moeten ophouden met het steeds maar verhogen van de druk door onophoudelijke oppervlaktebewerkingen en genoeg vertrouwen hebben om een stapje terug te doen zodat de natuurlijke processen meer ruimte krijgen. We moeten dus minder agressieve methoden gebruiken. Stevige, effen en snelle greens kunnen we verkrijgen door dresen, rollen en verstandig te maaien. Dien niet meer meststof toe dan absoluut nodig is zodat er geen noodzaak ontstaat om weer meer agressieve behandelingen uit te voeren. De zuurgraad van de bodem heeft invloed op de concurrerende eigenschappen, houd deze dus goed in de hand. Beregenen moet worden gericht op productiviteit en op het bevoordelen van de sterke planten. De artikelen 'Do not disturb', 'Food for thought' en 'Irrigation – a tool of agronomic change' die zijn te vinden op de website www.stri.co.uk bevatten veel informatie over dit onderwerp. Progressief greenkeeping kan alleen met een dieper inzicht en waardering voor de concurrerende omgeving.

Dichtheid

Het concurrentievermogen is het grootst in een dichte zode, waarnaar we dus moeten streven. Beregenen en bemesten moet terughoudend en weloverwogen worden uitgevoerd. Maai op een optimale hoogte met scherpe messen. De kwaliteit van de snede wordt positief beïnvloed door

eerst te groomen. Regelmatig topdressen komt de zodendichtheid ten goede. Ik zou zelfs zover gaan om te overwegen groeiregulatoren te gebruiken voor het verkrijgen van de maximale zodendichtheid. In ieder geval moet uitdunnen van de zode worden voorkomen.

Vernieuwen

Doorzaaien is onmisbaar om de ontwikkeling van de fijnere grassen aan de gang en het concurrentievermogen hoog te houden. Doorzaaien kan vaak geschieden, maar is het beste in de late zomer wanneer de zode veel stress achter de rug heeft. De jonge planten hebben de gelegenheid de oude te overvleugelen. Geef daarna veel aandacht aan een juist beheer om de nieuwe plantjes te steunen en beperk stress en verstoring tot het minimum. Doe alles aandachtig.

Toekomst

Tijdens de conferentie van de National Turfgrass Foundation in 2005 hield Dr. Altissimo van Agronomi Associati een interessante voordracht over de invloed van de omgeving op de soortensamenstelling van de zode. Het meest interessante gegeven van deze lezing was het concept van de 'bereidheid van de grassen om te concurreren' en hoe dit uiteenloopt tussen de soorten en ook tussen cultivars van dezelfde soort. Hij stelde vast dat een hooggekwalificeerde (in termen van onder meer kleur en fijnheid) cultivar geen erg grote 'bereidheid tot concurreren' kan vertonen en achteruit zal gaan in een zode naast meer dominante soorten of cultivars. Hij hoopt een model te ontwikkelen om objectieve waardes te kunnen vaststellen van deze bereidheid. Het zou goed zijn te weten hoe soorten en variëteiten zich *onder druk* gedragen zodat wij een beter inzicht krijgen in de beste behandeling.

Geen stress

De meeste greenkeepers denken dat ze fijnere grassen kunnen bereiken door het uitvoeren van stress als belangrijkste hulpmiddel. Stress is wel nodig, maar alleen in de vorm van een zorgvuldig gekozen en gedoseerd middel tegen straatgras en alleen maar op gezette tijden. Teveel en te lange stress zal uiteindelijk remmend werken op de ontwikkeling van de hele zode. Stress mag alleen kortdurend worden toegepast om het zwakkere straatgras te verdringen zodat de fijnere grassen in het voordeel komen. De stressperiode moet op het juiste moment worden afgezwakt om de concurrentievermogens van de gewenste soorten optimaal tot hun recht te laten

komen. Stress is slechts een gereedschap om de concurrentie een kans te geven.

Kwestie van vertrouwen

Wie fijnere grassen wil moet hun eigenschappen op hun juiste waarde kunnen schatten. De struis- en zwenkgrassen bezitten concurrerende eigenschappen die hen in staat stellen om onder bepaalde omstandigheden de zode te gaan domineren. Het enige wat u moet doen is het scheppen van de juiste groeiomgeving en die ondersteunen door middel van doorzaaien. Vertrouw erop dat de greens zich van nature in de goede richting ontwikkelen. De fijnere grassen moeten zich als het ware welkom voelen. Wees zelf de sturende factor.

De auteur Henry Bechelet is STRI Agronoom Sportveldgrassen voor Noord en Oost Engeland. Hij is bereikbaar via email: henry.bechelet@stri.co.uk. Meer informatie is te vinden op de website <http://www.stri.co.uk>.

